

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 114.

V Ljubljani, v četrtek 20. maja 1886.

Letnik XIV.

Govor g. posl. Poklukarja

v državnem zboru dne 13. maja 1886 o odpisovanju zemljišnega davka.

(Dalje.)

Tu imam izkaz iz leta 1884, v katerem so po deželah zaznamovani odpisi, ki so se leta 1884 tu in tam dovolili. Tu nahajamo, da so se odpisi spod 50 kr. dovolili v sledečih pokrajinah v skupnih svotah:

Pokrajina	Kolikokrat	Svota odpisanega davka
V Dolenji-Avstriji	5423	1576 gl.
„ Gorenji-Avstriji	138	40 „
Na Solnograškem	144	34 „
„ Tirolskem	3354	746 „
„ Štajarskem	2736	396 „
„ Koroškem	624	147 „
„ Kranjskem	2725	657 „
V Istri	7015	1508 „
Na Goriškem in Gradiškem	1982	671 „
V Dalmaciji	6600	1161 „
Na Českem	2594	721 „
„ Moravi	6258	1836 „
V Šleziji	281	876 „
„ Galiciji	82.309	20.029 „
„ Bukovini	1775	420 „

Predarlskega in Trsta v tabelici ni. Odpisanega davka svote pod 50 kr. znašajo toraj skupaj 30.625 gld. v 124.698 slučajih. V izkazu zabilježeni so tudi slučaji, v katerih odpisani davek znaša 50 kr. do 1 gld., od 1 gld. do 2 gld., od 2 gld. do 5 gld. in konečno od 5 gld. višje gori. Da nam bodo skrajnosti znane, hočem tukaj še navesti ono svoto odpisanih davkov, ki je v vsakem slučaju 5 gld. dosegala ali pa tudi presegala. Zgodilo se je to 28.285krat, odpisalo se je pa 429.314 gld.

Ozirajoč se na stroške pri določitvi škode, se moramo vprašati, če bi ne bilo bolje vladi prepustiti na prosto voljo, naj sama določi, ali naj se škoda oceni ali ne, kakor pa ji odločno naročiti, da jo mora preiskavati. Jaz mislim, da bi vsem davkoplačevalcem pač ne bilo na korist, če bi se tukaj opirali na nekako pravico, ktere po mojih mislih niti vtemeljene nimamo. Pač pa bo korist vsem

davkoplačevalcem, ako določitev ocenjevanja škode pri poljskih pridelkih vladi prepustimo.

Res je imel v tem oziru prvi gospod nasprotni govornik vsakojake pomislike, da bi bili taki odpisi odvisni le od milosti finančnega ministra, oziroma še celó — ne vem, kako se je bil že izrazil — od samovoljnosti napornejših organov, nižjih finančnih uradnikov. Prav rad priznavam, da se to dostikrat zgodi, da so finančni organi in sploh nižji organi jako ubogljivi, posebno tedaj, če pride ukaz od zgoraj. To je vendar čisto naravno.

Temu nasproti bi še opomnil, da, kakor je to gospodom že znano, pri nezgodah raztezajočih se več ali manj po celi pokrajini, je vendar v prvi vrsti dolžnost dotičnega deželnega načelnika, za korist dežele pobrigati se. Jaz pravim, da je izvestno častna naloga vsacega deželnega načelnika, da svoji deželi na korist po svoji moči in odločno z vspehom postopa.

Deželni načelnik je pa ravno, kolikor je meni znano, ob enem tudi načelnik finančne oblasti; kot tak ima pa vendar priložnost vplivati na njo kolikor se mu potrebno zdi.

Zatoraj bi jaz na vse splošne pomislike, ki so se tukaj na dan zvlekli iz lastne skušnje rekel, da so povsem neopravičeni in bojazni nevtemeljene, kjer se gré v resnici za škodo. In pa, saj ni finančni uradnik sam, ki velikost škode določi! Zaupni možje iz srede sosesčtanov zbrani hodijo z njim. Pri tej priliki imam malo, toda pomenljivo željo in ta je, da naj visoka finančna oblast za cenilne može ne jemlje kar prvih, ki ji pod roke pridejo, temveč naj si izbere za ta preimenitni posel take može, ki imajo za kmetijstvo v dotični občini kaj pravega razuma, kakor tudi za pravo oceno škode. Izvolijo naj vedno le take može, ki živajo v dotični občini zaupanje!

Res sta pri vsaki ocenitvi škode dva zaupna moža, ktera občinski zastop za to odloči; tudi poškodovanemu se dá vednost, da je lahko sam pričujoč, kedar se mu škoda ocenjuje, toraj mislim, da finančni organ, ondi poslovač, škode ne more tako lahko vtajiti, če jo na poškodovanem predmetu vendar vidi. Poškodovanec dalje vendar tudi lahko dokaže, da je škoda v resnici tolišnja in ne manjša

in ni ga, ki bi škodo zamogel drugače oceniti, kakor je taista v resnici.

Druzih podrobnosti alineje 4 tega paragrafa mislim da se lahko ognem, ker bi sicer preveč zabredel v specijalno debato. Ob enem prepuščam tudi gospodu sporočevalcu, da naj se v tem smislu sam potegne za odsekovo stališče.

Sploh bi le še opomnil na to, kar sem že rekel, da odpisi davka, kakor se tukaj pečamo z njimi, niso osamljeni, temveč da smo se na nje že ozirali, kedar smo sklepali postavo o urejevanju zemljiškega davka, kjer smo govorili o vničevanju pridelkov, oziroma ako se s spremembo predmetov dohodek zgubi, da naj se davek odpusti. Spominjam se postav o trtni uši, ktera pod gotovimi pogoji tudi osemletno davčno prostost dovoljuje; dalje opozorujem še na odpisovanje davka, o katerem zemljiško-razvidniška postava govori.

Sedaj bi pa še ostalim paragrafom rad dodal po nekoliko opazek, s kterimi bom dokazal, da si je davčni odsek prizadeval storiti, kar mu je le mogoče bilo, da bi bili odpisi zemljišnega davka kmetu kolikor moč ugodni.

V prvem oziru tukaj še enkrat povdarjam spremembo pri velikih parcelah in rečem Vam, da taista ni tako brez nič, kakor je to jeden gospodov predgovornikov omenjal, da taista prav tako malega, kakor velikega posestnika zadeva.

Gozdne parcele so posebno ondi, kjer se občinski gozdi nahajajo, velike in če bi bili tekst postav pustili, kakor se nam je taisti prvič predložil, bi se ne bil nikak odpis davka dovolil, kakor k večjemu tedaj, ako bi bila vsaj četrtina lesa velike parcele vničena. Pri parcelah toraj, ki so recimo 200 oralov velike, bi moralo najmanj 50 oralov vničenih biti, da bi se kaj davka odpisalo.

Tudi opozorujem, da je posebno pri gozdu to vprašanje imenitnejše, ker je ono ob enem podlaga predloženim določilom za odpisovanje davka „pro praeterito“. Stan lesa določuje se po starosti, tista starost se potem pomnoži s številko, kolikor je namreč lesa prirastlo in pa s številom let in odpis davka, oziroma povračilo že plačanega davka, se določi v tisti svoti, v kakoršni se je davek v preteklosti plačeval. Pri gozdu je bilo toraj vprašanje

LISTEK.

Levograška povest.

Spisal Václav Beneš-Třebizský.

(Dalje.)

Zeman je zapiral okna in trdno z zavorami zatikal. Ko je bil gotov, pristopil je k omarici, jo odprl ter zopet, kakor ondan, vzel venkaj dragocene relikvije. Takrat pa se je obrnil tudi k deklici, rekoč: „Danes ostaneš tukaj, Jirička! — Poslušaj in glej pazno!“

Vetrovec obrnil se je zdaj k Harantovem sinu.

„V starokrščanskih časih so vodile matere svoja osiročena deteta na gomile njih očetov mučenicov, da bi se v prihodnosti njim ne izneverila. Tvoja mati te na take gomile vesti ne more, umrla je. — Bog ji daj večni mir!“

Zeman je za trenutek prenehal. Hotel je še do-

staviti: „In ko bi tudi živa bila, na grob svojega očeta bi te nikdar ne peljala.“ Oči njegove so gledale zopet tako ostro in bodoče obličje gostov.

„Ti nisi več otrok, ti si odrasčen! — Odrasčene sinove so vodili ne več matere, ampak svoje vere nevstrašeni branitelji tudi na te gomile, da bi pri prahu in kosteh očetov prisegali prisego večno, da ostanejo njihovemu spominu verni do zadnjega izdih. — Na grob tvojega očeta te peljati ne morem; počivajo kosti njegove in čakajo slavnega vstajenja poslednji dan v cerkvi matere božje pred Tinom! — Kje? — Ne vé nobeden!“

Vetrovec je zdaj razvil svetinje, položil na jedno stran prst iz treh svetih mest Palestinskih, a na drugo zavitek z lasmi Krištofa Haranta.

„Ti mi boš prisegel na strdno kri svojega očeta! — Svedok bo to dete! — Hočeš, Jene Harant?“

„Hočem!“

Mladi mož je odgovoril z glasom oznanujočim odločnost do smrti.

„Pazi dobro, Jirička, da boš vedela, kaj tvoj

bratranec prisega! — Kedar mene ne bo več pri življenju, spomni ga samo na to! — Položi, Jene, prste na te lase!“

Zunaj odzvalo se je vnovič lajanje psov; ali ne samo na dvorci, zdelo se je, da po celi vasi.

Vetrovec se je naredil, kakor bi nič ne slišal.

„Mi bodeš prisegel, da, kolikor je v troji moči, maščuješ kri očetovo s krvjo sovražnikov njegovih? Beseda za besedo, lepo na glas! — Jaz — Jan — Harant — — z Polžic in — —“

„Vsaj sem vedel, da je tu lopovska druhal! Misli sem že, da pod krinko samotarja tiče grda zapeljiva duša! — He! — Vojaki sem!“

Vetrovec in mladi mož sta se stresla, Jirička je krčevito ugrabila zemanovo roko in v sobo vstopi — pater admonitor.

Hanuš je potegnil meč, Vetrovec pa je pritisnil k sebi deklico kolikor je mogel tesno.

Pater admonitor se je hudobno nasmejal.

„Tebe, gospod, sem ravno danes iskal, a kdo bi se bil nadejal, kje se srečava?“

Mladi Harantovec je stopil z mečem naprej.

imenitno. Še bolj imenitno pa je bilo tisto pri drugih kulturah; kajti v deželah, kjer parcele niso tako na drobno razkosane, kakor v Dalmaciji, Istri in na Kranjskem, so velike parcele v navadi. Po dosedanjih določbah pa nismo imeli nobene pravice odpis davkov zahtevati pri parceli, ki je merila recimo 8 oralov, če ni bilo na nji vsaj dva oralna pridelka vničenega. V predloženem načrtu je pa odločen „minimum“, ki bo velike parcele škode branil.

Pri četrti alineji ozirali smo se na vse tiste želje, ki smo jih od mnogih strani čuli, da bi se namreč ozirali na škode, ki so kmetijstvo po skušnjah poslednjih let večkrat zadevale. Tukaj se pač ne morem slagati z nazori predgovornika one strani, g. Siegel-na, češ, razne škode so tukaj taksativno našteje. Jaz mislim tako, in prav veliko bi bilo vredno, če bi tudi gospod vladni zastopnik svoje nazore o tem vprašanju tako pojasnil, da tukaj škode niso taksativno našteje, temveč da se bode oziralo tudi na take škode, ki se v drugih, kakor tu naštetih podobah pri kmetijstvu pojavljajo. Če bi se v imenovanem paragrafu besedici „als“ (kakor) ne mogel dati ta navedeni pomen, bi bil jaz takoj za to, da se spremeni v „z. B.“ (n. pr.).

V § 2. se ni nič pomenljivega predručilo, pač pa se je slog nekoliko premenil. Pomenljiva pa je sprememba gledé pojasnila sklenjenega v § 3. Šlo se je za to, da smo natanko določili izraz „žetev“ in pa, od katerega trenutka nadalje da se odpis davka ne bo nič več dovolil, kdaj je žetev dokončana in pridelki spravljani. Kakor je bil poprej načrt zložen, bi se bilo, recimo, lahko primerilo, da bi bila voda ravnokar pokošeno travnik preplavila in vso pokošeno mrvo odnesla. V tem slučaju bi po prejšnjem slogu postave dotični posestnik ne bil imel nobene pravice do odpisovanja davka. Sedaj se je slog toliko popravil, da se v tem in v vseh enakih slučajih, kjer poljski pridelki niso še spravljani, davek prav tako odpiše, kakor ondi, kjer je uima pridelek še na polji stoječ vničila.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. maja.

Notranje dežele.

Najvažnejša razprava v Dunajski poslanski zbornici v poslednjih dneh bila je debata o **odpisovanju davka** pri vremenskih neizdatih, o čemur prinašamo na uvodnem mestu dotični govor slovenskega poslanca dr. Poklukarja, ki se je v tem smislu postavil na pravo stališče, iz katerega bota država in kmet svojo korist imela. Bili so v državnem zboru nekateri poslanci, ki so zahtevali, da bi se moral davek po vsaki škodi, ki kmeta na njegovih pridelkih zadene, bodi-si po slani, po povodnji, po suši, ali po drugih neizdatih, takoj odpisati, naj bi škoda bila velika, ali pa mala. Z enostranskega stališča bi to že prav bilo, s splošnjega pa nikakor ne. Kajti pomisliti je treba, da je za vsako ocenitev škode treba komisije, in ta pa ne gré zastopni. Komisija je tem dražja, čem dalje se mora peljati do poškodovanega kraja na ocenitev škode. Odpisani davki bi dostikrat niti 50 krajcarjev ne znašali, komisija bi veljala pa svojih 5 do 10 ali tudi še več goldinarjev. Zaradi tega je bilo popolnoma prav, da se o tem nekaj vkrene, kar bo

na občno korist. Če prav ima namreč vsak poškodovanec pravico, zahtevati, da se mu škoda oceni, bo vendarle vlada določevati imela slučaje, kdaj se bo škoda ocenila in kdaj ne. V slučajih male škode se ne bo ocenjevala; kjer bo pa škoda velika in kjer bo razvidno, da bode odpis davka vsaj količikaj izdaten, da ga ne bode komisijski davki presegali, ondi se bo škoda ocenila in davek odpisal, kar in kolikor bo prav.

Kakšni Nemci so v **nemško-avstrijskem in nemškem klubu**, se dan na dan bolj kaže. 15. t. m. je stopil poslednji kristijan — iz vredništva „Deutsche Zeitung“. No, sedaj jih pa ne bode motil kak neveren (goim) pri njih vredništvu, nihče ne bode nadzoroval tistih „Friedjung-ov“ in drugih takih, katerih očetje so žalovali ob rekah Eufrata nad zgubljeno državo. No, zdaj pa marsikje v Evropi gospodujejo, ako ne drugej pa v časopisji. Obžalovati gré le naše Nemce, ki se tako izročujejo Izraelu na milost in nemilost. L. 1873 je nastopil „polom“ v denarstvu, ker so preveč židje gospodarili na borzi; a tudi pri naših Nemcih mora nastopiti prej ali poznej politični „krah“ in zginitili bodo s površja tisti, ki se dajo židom za nos voditi.

Jasnejega dokaza, kako da se politične race valé, vam pač ne more nihče dati, kakor ga bode našli v sledečih vrsticah, ktere poslednje velikonočne nemire v **Galiciji** jasno, ob enem pa smešno osvitljujejo. Tudi mi smo poročali, da je menda najhuje v okraji Limanova vrelo. Čujte, kako je to nastalo: Železnični paznik v onem okraji javil je načelniku dotične postaje, da je prijel kmeta, ker ga je na železnici idočega zasačil. Le-ta mu je pripovedoval, da pride ravno od večje skupine kmetov, ki nedaleč od tu stojé in konec sveta pričakujejo. Načelnik potrka na telegraf in svojemu sosedu na bližnji postaji sporoči: „Velika tolpa blaznih kmetov tukaj 100 korakov od postaje konec sveta pričakuje. Kaj pač to pomeni, ali je Vam kaj znano?“ Vprašani predstojnik odgovori na tako bedasto vprašanje: „Revolucija se bode danes pričela. Tukaj smo vsi oboroženi. Če Vam bode presti jelo, Vam pošljemo 20 mož na pomoč. Ali ste kmete vprašali, kaj da hočejo?“ Prvi načelnik zopet odgovori: „Ne, sem čisto sam doma; vsa sodrga pomika se sedaj proti župnijski hiši.“ Vprašani načelnik sporočil je novico dalje in pa še pristavil, da je ravnokar zvedel, da kmetje mislijo železnico zametati; zato naj pač vsak vlak, kar le more, previdno vozi. Tretji načelnik pisal je takoj po žandarje, ob enem je pa okrajnemu glavarju v Limanovi sporočil, da po deželi je vse kvišku. Postajo so mu kmetje že od vseh strani obkolili, prosi za pomoč. Tudi načelnik bližnje večje postaje dobil je telegram: „Roparji čakajo na revolucijo, laški delavci so se jim pridružili.“ Limanovski okrajni glavar poslal je takoj jednoga uradnika in orožnike v dotične kraje. Uradnik je našel vse mirno in je pričel preiskavo in pa protokol je spisal. Dokazalo se je, da se je vsa komedija izcimila iz prve depeše, ktero je načelnik prve postaje dalje sporočil. Vse ostale depeše skovali so uradniki in telegrafisti dotičnih postaj sami. Vsak je nekaj pridjal, kar se mu je za javno varnost potrebno zdelo, in tako je nastala izmišljena revolucija. Konec je pa tak, da je prišel prvi načelnik zaradi tega v kazensko preiskavo, vsi drugi železničarji, ki so bili kaj prizadeti pri tem, pa v disciplinarno.

Včeraj nas je telegraf iznenadil z novico, došlo z Dunaja, da trgovinska pogodba med **Avstrijo** in **Rumunijo** preneha že 1. junija in ne 30., kakor je bilo poprej vedno govorjenje. Kaj pa potem? Kaj družega, nego carinska vojska med obema državama, ali po domače rečeno, rumunsko blago ne bo smelo k nam, naše pa tjekaj doli ne razven za veliko, silno veliko carino. In kakor vse kaže, bo ta vojska nekoliko časa trajala, kajti Rumunci so jako trmoglati in pravijo, da ne bodo odjenjali, dokler jim bo Avstrija s svojo postavo o goveji kugi mejo pred nosom zapirala. Na to trmoglavnost se bodo Rumunci tembolj opirali, ker se

jim je poerečilo, svoje pridelke zunaj Avstrije **spečavati**, ne da bi jih morali preko Avstrije voziti. Žito in živine oddajajo preko Rusije na **Nemško**, od ondot v **Švico** in na **Francosko**. Mešetarji jim pri tem razni agentje, francoski in nemški, kakoršnih je tam doli po divji Valahiji vse polno, ki dan na dan pšenice žanjejo. Med nami rečeno, za nas ne bo napačno, če se trgovinska pogodba še več časa ali pa tudi nikdar več ne sklene; kajti iz Rumunije delala se je našim živinorejcem in poljedelcem velika konkurenca z živino in žitom. Živini je cena že poskočila, odkar je ni več od tamkajšem v tolikošnjih čredah kakor poprej, žito si pa še vedno ne more kviško pomagati. Veliko škodo pa bode imeli naši trgovci, ki so z Rumunijo v trgovinski zvezi in obrtniki, ki tja doli svoje izdelke pošiljajo. Le-ti bodo sedaj vsi izostali in marsikak obrtnik v Avstriji bo zaradi tega omagal. Na te se bode morala vlada tudi kolikor toliko ozirati in se podvizati novo trgovinsko pogodbo skleniti, sicer bodeta Anglež in Nemec izvoz naše obrtnije v Rumunijo popolnoma na-se potegnili, kar se je v poslednjem času že zgodilo.

Debata o dokladnih kreditih se je v **Budapešti** 17. maja nadaljevala. Govoril je „proti“ Andreanski. Njegovo stališče je protizidovsko in zaradi tega je obsojeval predlog. Julij Horvat (liberalec) je govoril „za“. Značaj njegovega govora bi ob kratkem tako-le označili: „Ako hočemo kaj veljati, moramo veliko izdati, ker velika država veliko potrebuje; kar smo izdali denarja za „železnice“, smo ga dobro naložili.“ Konečno je rekel, da je on za predlog, ker zaupa vladi. (V teh dveh stavkih je menda vse bistveno povedano, zakaj so prestopili kredit. 1. Madjari morajo se pokazati pred svetom, pred Evropo zlasti, da so velik kulturni narod, krasne stavbe v Budapešti, svetovna izložba, veličasten Segedin . . . 2. Tisza, ako hoče imeti večino v parlamentu, mora skrbeti za svoje ljudi — večina zbora gleda na drobtine, ki padajo z vladne mize.) Daniel Irany (skrajne levice) pravi, da si on nikakor ne želi, postati minister, zato on proti ne govori; a Tisza ni več tisti, kakoršen je bil v opoziciji pred enajstimi leti. Možje, ki sedé na levici, bi ne bili pripravili deželo v tako obupno stanje. Tisza pa priporoča več skromnost. — Tisza odgovarja: „Isto tako, kakor je levičarjem dopuščeno, vladno politiko grajati, jo sme on (Tisza) zagovarjati. Dalje pravi, da dežela ni ubožnejša, kakor je bila pred desetimi leti. (Živahen ugovor.) Konečno pravi: zgodovina bode nas enkrat sodila. Grof Albert Apponyi pravi, da se iz dejanj in prigodkov vidi, da opozicija resnico govori. On pravi: tukaj se ne gré za to, ali so bili izdajki opravičeni, marveč za to, da so izdajki s prihodki v pravem razmerju. Vlada išče grešnih kozlov. Prvi so: „železnice“. A pred vsem je treba pregledati vse, kar je prejšnji ravnatelj železnice vkrnil, in potem gré, obsojevati ga, vsekako pa je vlada za to odgovorna. Drug grešen kozel je pa: „dežela“. Opozicija je že večkrat svarila pred tem, naj se nikar preveč denarja ne založi (investira). Tukaj se gré tudi za izdajke, pri katerih dežela ni imela kaj govoriti . . . Kaj nastane, ako bode dežela zapletena v kako vojsko, ker so v miru napravili toliko dolga. Konečno pravi, da se strinja z Iranyjem: on in njegova stranka ne morejo privoliti ne krajcarja. Tisza ugovarja zopet temu govorniku, ter pravi, da je država na boljem, kakor je bila 1872, 1873 in 1874, (tista leta je bil Tisza v opoziciji). Železnice so tačas imele prihodkov 5 milijonov, sedaj jih imajo 33 milijonov. Isto tako ugovarja vsemu drugemu, kar je trdil Apponyi. Debata še ni bila končana. — Zborovala je tudi gosposka zbornica 18. t. m. Na dnevnem redu je: postava o municipalijah, o disciplinarnem postopanju zoper upravne uradnike, poslednjič domobran.

Vnanje države.

Grška zbornica sešla se je včeraj, 19. t. m., da razsodi ali mir ali vojska. Položaj v Atenah je zelo zmeden, večina se nagiba na stran k De-

„Utakni meč v nožnico! Neveš li, da kdor se z mečem peča, je z mečem končan?“

„Gospod admonitor — jaz cesarski častnik —“

„Za danes moj varovanec! — Le naprej, vojaki! — Naprej!“

Prostorna soba je bila takoj na polovico napolnjena z zloglasnimi dragonci.

Pater admonitor dá znamenje z roko in po izbi je zavladala tišina, kakor bi tukaj ne bilo družega, kakor sive in črne pepelnice na policah.

Potem se je začela preiskava, ktero opisovanje mi dragi bralec gotovo odpusti. Tacih preiskav je bilo v tedanjih časih in neposredno sledečih brez števila. Verski komisariji so imeli dotične formularje v glavi, da jih skoraj niso mogli pozabiti. Le to moram opomniti, da gospod admonitor ni mogel zaslediti na Vetrovci nobene krivde, a da se je čelo njegovo vendar z vsakim trenutkom bolj in bolj grbančilo.

„Nisi-li hudoben zapeljivec, zakaj razpenjaš svoje mreže, da bi vanje mogel loviti neskušene in nedolžne duše?“

To vprašanje govoril je admonitor z grmečim glasom kazaje pri tem na Haranta in deklico.

„Nikoli nisem nobenega vabil k sebi!“

„A zakaj je tukaj gospod Jan?“

„Prišel je sam!“

Pater admonitor je uprl oči na Haranta.

„Jeli res, kar pravi?“

„Do besede!“

Jan Harant se je zdaj opiral ob držaj meča zabodenega v tla.

„Recidivus! — Človek, ki se je komaj očistil in povzdignil iz močvirja, a vendar zopet svojeveljno leze v mlakužo —“

„Gospod ritmajster, naj ti odvzame meč!“

Mož v črnem, doli do pet plavajočem oblačilu se je obrnil k častniku, ki je dozdej molčé stal poleg njegove desnice.

Prosim, gospod Harant! — Upor je tu zastoj!

— Gospod admonitor je odposlan s polno oblastjo!

„Tedaj pridite sami po ta moj meč, kdor ga hoče!“

Sin Krištof je na to stopil prav k steni, pripravljen se braniti.

Dragonci so tudi potegnili meče.

„Še enkrat! — Gospod Jan Harant, ne prisili me s svojim vstavljanjem do najhujšega! — Jaz zahtevam neomejeno pokornost!“

Ali v odgovor ritmajstru so se že križali meči.

„Živio gospod! pravi Vetrovec. — Kri tvojega očeta je oživila! — Zdaj bode vse vaše delo prazno.“

„Zamašite usta temu zapeljivcu!“

Pater admonitor je pokazal z desnico na Vetrovca, po katerem so segli s potegnjenimi meči trije dragonci.

Ta trenutek razlegel se je po sobi krik, ktere ga ni mogoče popisati.

Na to je ženketanje mečev naglo utihnilo in dragonci so obstali kakor okameneli.

Pri nogah Vetrovčevih ležala je — Jirička s prebodenimi prsi.

Hotela je revica svojega rednika proti nasilnikom obraniti, a dvoje ostrih mečev zavdalo ji je smrtno rano.

(Dalje prih.)

lyannis-u, toraj je težko razsoditi, kaj se bode zgodilo. Eni govoré o razpustu zbornice, a sedaj, ko so zaprta pristanišča in so tuje ladije pred nosom, je to skoraj neverjetno.

16. t. m. je bila v *Parizu* sijajnost v palači grota Pariškega; princesinja Amalija se bode omožila z dedičem portugalske krone. Več nego tisoč ljudi je bilo povabljenih; se vé, da kraljevi monarhiški listi proslavljajo to svečanost in štejejo došle telegrame, a republikanski listi, ker drugega ne znajo, pa norce brijejo o vsem tem. A ne gré jim to zabavljanje prav iz srca, ker se govori, da hočejo radikali v zboru zahtevati iztiranje Orleancev.

Pri ožji volitvi v *Bruslju* je zmagal liberalni župan Bulls z 9920 zoper 7951 glasovi, ktere je dobil klerikalni general Jaeman, liberalci so zmago radostno pozdravljali.

Jako imenitno gibanje pričelo se je v *severni Ameriki* na vpeljavo osem-urnega dela, ki ga zahtevajo po vseh strokah obrtnije v združenih državah. Ker se pa taki preobrti ne dajo kar čez noč napraviti, nastale so silne, lahko rečemo, velikanske demonstracije v Novem Jorku, Brooklynu, Chicagi, St. Louis-u, Pittsburg-u in po drugih obljudenih mestih, ki so jih delavci osnovali; ob enem so pa povsod delo vstavili, ker so se tovarnarji delali, kakor bi jim demonstracije prav nič mar ne bile. Vidoč pa, da ne gré, so že po nekterih mestih delavcem kar naravnost dovolili, kar so zahtevali; po drugih si skušajo s kompromisi na pol pota nasproti priti. Poleg tega je pa še prav veliko mest in tovarn, kjer nečejo o zahtevah delavcev še prav nič slišati. Kjer so se poravnali na podlagi kompromisa, ondi so se pogodili navadno za devet-urno delo; kjer pa delavci tega niso marali, sklenili so po 8 ur dela na dan, plačilo pa od ure. Povprečno se je pa do sedaj v združenih državah na dan po 11 in pol ure delalo. Ako primerimo enajst-urno delo z osem-urnim, že na prvi pogled zapazimo zgubo, ki bi jo imel gospodar s tremi urami na dan, kajti delavci zahtevajo za osem-urno delo prav tisto plačo, kakor za enajst-urno. Te tri ure na dan pri vsakem delavcu znašale bi po vseh združenih državah 28.416.477 ur, za ktere bi se manj dela opravilo. Da bi se ta primankljej prikril, treba bo delavce za 3.500.000 mož pomnožiti, in če bi po izdelanem blagu še na dalje tako hudo popraševali, kakor do sedaj, morale bi se tudi tovarne za šestnajsti del pomnožiti. S tem bi si delavci toliko svoj položaj poboljšali, da bi bolje po njih popraševali, in ker bi jih primanjkovalo, jim tudi boljše plače dajali. In še bi jih za izvrševanje osem-urnega dela ne bilo zadosti, kolikor jih je sedaj na Angleškem in v Ameriki. Kakor je iz tega razvidno, ni potreba ali utrujenost bila, ki je amerikanske delavce h kujanji zapeljala, temveč sebičnost. Delavci so v Ameriki sijajno plačani. Mnogo več dobé za svoje osem-urno delo, kakor pa pri nas vsak uradnik, kdor še nima zlatega ovratnika. Po rudokopih služijo, kolikor je nam znano, v našem denarju po 5 goldinarjev na dan. Vidi se iz tega, da tirjajo se skoraj nemogoče reči. Preden bi delalci to dosegli, biti bi morali velikanski prevrati. Na čegavo škodo ali dobiček, bi se še le pokazalo.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 17. maja. („Katoliška družba rokodelskih pomočnikov.“) (Konec.) Sledile so še druge napitnice; med drugimi se je zlasti častno omenjal škof dr. Gruša. — Da med tem pevci niso molčali, tega mi menda še posebej ni treba omenjati. Ne molčali, ampak veliko in prav izvrstno so peli, ker se je ta dan društvenim pevcem pridružilo še več učencev iz orgljarske šole, kajti tudi le-ti so hoteli hvaležno ljubezen skazati svojemu preskrbnemu učitelju. Zaslužena je bila toraj pohvala, ki jo je g. podpredsednik Kržič v posebni napitnici pevcem izrekel; nikar naj se pa tudi ne pozabi opomin, ki ga je pridjal, da naj se družniki v prihodnje še bolj vnemajo za petje, naj se pevcem pridružijo vsi, ki imajo pevsko grlo in posluh, da se bodo tudi v novi hiši kedaj veselo razlegale lepe in poštene pesni, kajti ko bi društvu petja manjkalo, bi mu veliko manjkalo.

Zdaj smo bili pa že vsi jako radovedni, kakšne skrivnosti neki utegnejo biti med g. predsednikom in brzojavnim slugo, ki smo ga videli večkrat priti. Tej radovednosti je slednjič g. predsednik vstregel, ker nam je prebral došle telegrame i še nekaj pisem.

Najobilnejši blagoslov Božji za novo hišo!

Gruša.

Dieleči s vama radost želimo od srca, nek Bog blagoslovi Vaše djelo, da započeto in srečno dovršite!

Zagrebacko Djeticko društvo.

Suk, praeses.

Bog blagoslovi pričetu: čestitam

Marinko.

Najobilniši blagoslov Božji Vašemu podvzetju in srečno izvršitev želi

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Mariboru.

K Vašemu pričetemu slavnemu delu želi Vam, predragi društveni tovariši! nebeški blagoslov

Katoliška družba rokodelskih pomočnikov v Opavi.

K Vašemu lepemu prazniku goreča voščila in srčni bratovski pozdrav!

Rokodelska družba v Šent-Vidu poleg Glane.

Od bratovskih društev Leoben in Trofaiach najpriserična voščila! Predsednika.

Gotovo med vsemi najbolj nas je razveselilo, da nas se je prijazno ta dan spominjal vrhovni načelnik vseh avstrijskih katoliških rokodelskih društev, vojaški škof dr. Gruša.

Tudi pismenim potom je prišlo ljubeznivih častitek, n. pr. iz Eisenerza na Štirskem, kjer se je prijaznemu voščilu pridejalo še „peska“ v avstrijski veljavi; iz Halleina, kjer so lansko leto blagoslovili „lastni svoj dom“, želi predsednik dr. N. Nascherger med družim posebno to, da bi sv. Jožef, naš zavetnik, obudil veliko dobrotnikov. S posebnim zanimanjem pa smo poslušali besede, ki so došle iz srede Tirolske od prebлага „starosta“ društvenih načelnikov, gosp. Mayerja, ki je že Ljubljancem znan po lepi pridigi, ki jo je imel v tukajšnji nunski cerkvi o priliki 25letnice naše družbe; — sporoča namreč tisočere pozdrave od bratovskega društva v Inomostu in želi, da „bi nova hiša bila hiša blagoslova za Ljubljano in za vse krščansko rokodelstvo“.

Upam, da je prelepa svečanost za vse deležnike tako prijeten vtis imela, kakor za pisatelja teh vrstic. Želim pa konečno, naj se častiti „Slovenčevi“ čitatelji dobrega srca in radodarnih rok deljansko spominjajo tiste prošnje, ki je bila že pred dobrim polletom na zadnji strani natisnjena! — Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo!

Iz Postojne, 19. maja. Kakor sem včeraj že poročal*), vsprejela je Postojna velečastno premilostivega gospoda knezo-vladiko, kateri pripeljal se je o večernem mraku, med pokanjem topičev, lepo vbranim zvonjenjem v praznično oblečen, z zastavami, mlaji in slavoloki ozaljšan naš trg, v katerem razsvetljene so bile vse hiše ter občinstva na ulicah mnogobrojno število. V srce ginjen bil je marsikdo, vidoč, kako je pozdravljalo ljudstvo, vzlasti šolska mladež, svojega vikšega pastirja z najlepšim krščanskim pozdravom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ ter spoznati moral, da biva med vernim, pobožnim ljudstvom.

Po kratkem, a pomenljivem in srčnim pozdravu učenke Emilije Thuma, ki je podala milostivemu šopek svežih cvetlic, stopil je prevzvišeni gospod v najokusnejše in čarobno razsvitljeno hišo Božjo, ki je dosegla po neumornem prizadevanji prečast. g. dekana Hofstetterja skoraj da že vrhunec v svoji lepoti. Najsvetejše se je izpostavilo in gosp. dekan podelil je sv. blagoslov premilostivemu gosp. knezo-škofu in vernemu občinstvu.

V torek zjutraj ob 8. uri spremili so gg. duhovniki dekanije domače in trije dekanije Cérkniške — med sv. opravilom došla sta ji prečast. gospoda: dekan Erjavec in duhovni svetnik Nakus iz Vipave — v slovesnem sprevedu vikšega pastirja v cerkev, kjer je po dotični molitvi farnemu patronu na čast, podelil milostivi odpustek 40 dni, a potem stopil na leco, kamor vprla so se oči vseh vernikov. V spodbudnem, ginljivem govoru govoril je prevzvišeni knezo-škof o pozdravu: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ ter povdarjal o njem, kaj nam je Jezus Kristus in koliko hvale smo Njemu dolžni v sreči in nesreči. Vsaka beseda izvirala je iz srca, ter šla globoko v srce, in nado gojimo trdno, da sad stoteren bode rodila mila beseda prevzvišenega.

Po govoru uvrstili so se birmanci in birmanke s svojimi botri in botrami, da potrdil jih je vikši pastir z zakramentom sv. birme v veri. Vseh birmancev in birmank bilo je 423.

Ko so se izvršile običajne molitve za mrtve, spremili smo milostivega v župnijsko hišo, kjer se je pred obedom vršila nenavadna svečanost, namreč, da je — kakor sem Vam brzojavno poročal — prebl. g. vitez Schwarz v navzočnosti prevzvi-

šenega gospoda knezo-vladike in drugih duhovnih in svetnih gospodov, pripel prečast. gosp. Josipu Nakusu zlat križec s krono na zaslužna mu prsa. Radosti se nam je topilo srce, videti častitega, a vrlo krepkega starčeka stati zraven vikšega pastirja, ki je z največim dopadajenjem zrl v obličje najstarejšega delajočega duhovnika v svoji obširni škofiji. Bog ohrani oba dva!

Med obedom napival je prečast. gosp. dekan milostljivemu kot diki sv. cerkve, a prevzvišeni v lepi, vrlo pravilni slovenščini vsem gostom. Tudi godba Postojnska nas je razveselila, o kateri priliki občudovali smo marljivost in spretnost g. kapelnika Jirke, da je v šestih mesecih tako mojstersko izvežbal mlado svojo godbo.

Ob 4^{1/2} uri odpeljal se je vikši pastir v Hrenovice, kamor so Njega spremili: prečast. g. dekan, g. vitez Schwarz, g. nadžupan Vičič, g. nadzornik Thuma itd.

V petek nam bode v srčno veselje vnovič zreti v premilo, ljubeznivo obličje Nj. milosti; — istega dne obiskati hoče našo šolo in svetovnoznano našo podzemeljsko čudo. J. L.

Iz Ribnice, 18. maja. Doživeli smo zopet sveto leto, čas molitve in pokore k Bogu. Kako milo so doneli zvonovi preteklo nedeljo popoldne, oznanujoči resnobni jubilej; kako presunljivo je bilo gledati v farni cerkvi v največem številu zbrano ljudstvo s svojim g. dušnim pastirjem celo uro klečati pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom v pobožni, tihi molitvi! Ne samo katolik, ampak tudi drugoverec bi bil pri tem pogledu ginjen! Da, vse hvale vredni so farani za to in zarad radodarnosti za olepšavo cerkv d. R.

Obhaja se ta mesec tukaj tudi Marijina pobožnost, kakor pretekla leta. Veselo je gledati stare in mlade ob jutranji zori, in v večernem mraku od dela vtrujene hiteti v cerkev, počastiti preblašeno nebeško Kraljico.

A kakor je to veselo in častno za faro, je žalibog žalostno, da nektare ljudi kar nič več ne gane. Pri nas v trgu imamo že dolgo časa neko mlado druhal, ktera podnevi pijančeva, šnopselá, ponoči pa razgraja, rjove grde, pohujšljive pesni, ter počitkaželjne ljudi moti in dramí, in jim še raznotero škodo učini.

Novo izvoljeni g. „policajkomesar“, ki je pred vse obetal, kako bode grde ponočnjake v kozji rog vgnal, je sedaj vtihnil. Res treba bi že bilo s pomočjo žandarmarije temu sramotnemu pohujšljivemu početju v okom priti! Stariši taci surovežev, ali nimate nobene moči in kazni več za-nje? Gorje Vam!

Pri nas se tudi nova postava za posvečevanje nedelj in praznikov še ne spolnuje, kakor bi se imela, a upati je, da se bo v kratkem vresničila, in da bomo dali tudi v tem oziru Bogu, kar je božjega. —j.

Domače novice.

(Za prvomestnika) druge dóbe porotnih obravnav v Ljubljani določen je tukajšnje c. k. deželne sodnije predsednik, gosp. Franc Kočevár, namestnika mu bodeta pa c. k. nadsodnije sovetnik gosp. Josip Gerdešič, in c. k. deželne sodnije sovetnik, g. Lud. Raunicher. — Porotnim obravnavam c. k. okrožne sodnije v Novem mestu predsedoval bo ondašnji predsednik, gosp. Vinko Jevnikar, namestnik mu bo pa deželne sodnije sovetnik, g. dr. Andrej Vojska.

(Izlet čitalniških pevcev), za prejšnjo nedeljo nameravan, napravi se v nedeljo 23. t. m. po programu že objavljenem minoli teden.

(Občni zbor c. kr. kmetijske družbe) ne bode 27. maja popoldne ob 3. uri, ampak zboroval bo takrat le odsek za konjerejo (kar je bilo iz naznanila v „Slovencu“ štev. 111 po nesreči izostalo); občni zbor c. kr. kmetijske družbe bo 26. maja zjutraj ob 9. uri dopoldne.

(S strehe je padel) včeraj popoldne neki delavec tukaj na Spodnjih Poljanah. Popravljaj je na Možinatovi hiši streho. Delal je pri kraji, kar mu stališča zmanjka in na tleh je bil. Priletel je na sence, kri se mu je vlila iz ušes, nosu in ust. Poslali so mu po gospoda, da so ga v sveto olje djali, potem so ga pa v bolnišnico prenesli, kjer je danes zjutraj siromak dušo izdihnil.

*) Dobili smo danes ob enem dopisnico in dopis. Vr.

(Javno predaval) bode na prošnjo mestnega vodovodnega odseka velike realke profesor, gospod B. Knapitsch, v nedeljo, 23. dan maja 1886, ob 11. uri dopoldne v deželni redutni dvorani o vodi in njenih lastnostih v obče, o tukajšnjih razmerah, kar se tiče vode, in o zdanjem stanju priprav za nameravani Ljubljanski vodovod. Ker je stvar toliko imenitna in za naše mesto važna, je želeli in pričakovati, da se bodo vsi krogi našega stanovništva mnogobrojno vdeležili tega predavanja.

(Vojaška godba) svirala je danes popoldne ob 5. uri v „Zvezdi“.

(Šišenska čitalnica) napravi v nedeljo dné 23. t. m. na Koslerjevem vrtu svojo majevsko veselico ob zmernem vstopu, katerega čisti dohodek se bo porabil na korist ondašnje podružnice sv. Cirila in Metoda. Prav iz tega vzroka, ker bodeta toraj v tukajšnjih narodnih krogih v nedeljo dve veselici (na Švici čitalniški pevci in pri Koslerji Šišenci) preložil se je „Medenov večer“ na drugo nedeljo dne 30. t. m. Priredil se bo, kakor smo že včeraj rekli, na vrtu Ljubljanske čitalnice.

(Utopljenec), ki so ga našli pri Črnučah, je domá iz Terboj, vulgo Jakopov. Pri iskanju kavkinih gnezd mu je spodrsnilo na strmi pečini in padel je več sežnjev globoko naravnost v Savo. Ker je bila voda zarad deževja silno narastla, ga ni bilo moč oteti. Ravno tistemu posestniku, čegar sin je utonil, pogorela so nocoj gospodarska poslopja. Kako je požar nastal, še ni znano.

(Utonil je) danes popoldne v jarki na Ilovci 2 leti stari Janez Zupančič, sin bajtarja Franceta Zupančiča h. št. 39. Dete je bilo po izpovedbi očetu nekaj minut brez varuha in je igraje okoli hiše padlo z obrazom navzdol v jarek poleg hiše ter se zadušilo in utonilo. Stariši pazite na otroke!

(Po Gorenjskem) letošnja slana menda ni nobene znatne škode napravila, kakor se nam iz Kranjskega okraja ob Kamniški meji danes sporoča.

(Cestna mitnina) na Reški skladni cesti pri Vremih dala se bo v zakup dné 27. maja 1886 ob 9. uri dopoldne v Senožecah za dobo treh let, t. j. od 1. junija 1886 do osorej 1889.

(Koncertni večer), priredite ob priliki izleta v Ptuj akademični društvu „Hrvatska“ in „Triglav“ iz Grada v „Narodnem domu“ dné 23. majnika t. l. Nastopi pevski zbor „Hrvatske“ in „Triglava“, tamburaški zbor „Hrvatske“ in iz posebne naklonjenosti mešani zbor Ptujске čitalnice. Začetek ob 8. uri zvečer. Vspored: 1. Nagovor predsednika. — 2. Jenko: „Naprej“, svira tamburaški zbor. — 3. Nedved: „Na gore“, mešani zbor. — 4. Lisinski: „Tam gdje stoji“, četverošpev. — 5. Bibica: „Karišik“, tamburaški zbor. — 6. Hudovernik: „Naša zvezda“, moški zbor. — 7. Sundečič: „Hrvatska polka“, tamburaški zbor. — 8. Foerster: „Kitica narodnih pesni“, mešani zbor.

(V Saleški dolini) na Štajarskem so našli premoga tako bogate žile, kakor dosihmal še nikjer takih. Premog je tako imenovan „lignit“ in žila se razteguje tako daleč kakor malokje tako in je debela 40 do 70 metrov. Sedaj bodo menda začeli delati železnico Celje-Spodnji Dravberg, ker se ne bode moglo reči, da ne bode voznine.

(Hud potres) čutili so predvčeranjem nekaj minut pred 1/11. uro v Rožeku na Koroškem; spremljalo ga je podzemeljsko bučanje. Trajal je nekaj sekund od severo-zapada proti jugu.

(Starčević in Gržanič), znana hrvatska rodoljuba, sta bila 18. t. m. ob 8. uri zjutraj iz zapora izpuščena. V Petrinjski ulici ju pričakuje več nju tovarišev, narod pa pozdravlja ju navdušeno, a potem se mirno razide. Na Zrinjskem trgu je bil načelnik redarstva, Fr. Zorac, in več družih viših uradnikov. Njima na čast so priredili slavnosten obed in zvečer so jima hoteli zapeti „podoknico“, a gospoda sta šla v Šestino, od ondod sta se vrnila ob 1/2 9. uri zvečer v Zagreb. — V hotelu „pri jagnjetu“ so se potem zbrali pevci in častilci gospodov poslancev. Govoril je poslanec gosp. Folnegovič, ki je rekel, da je lahko razumeti, zakaj se narod veseli. Enaka osoda, kakor imenovana dva, čaka še drugega poslanca. — V sredo sta šla gospoda iz Zagreba. Narodne gospe so jima poslale krasne vence, in prijatelji so ju spremili do Jaske. Med potjo ju bodo menda tudi drugej slavno sprejemali. — Redarstvo je bilo dva dni vse na nogah, a javnega miru ni nihče motil.

Razne reči.

— Na Dunaju izročili so 16. t. m. nov most javnemu prometu. Imenovali so ga „Štefanjski most“. Slovesnost je bila tem bolj sijajna in pomenljiva, ker se je je vdeležil tudi cesarjevič Rudolf s svojo soprogo nadvojvodinjo Štefanijo, katero je ob tej priliki župan Uhl primerno nagovoril, spominjajoč se trenutka, v katerem je pred petimi leti Dunaj prihajajočo belgiško princeso Štefanijo pozdravljaj. Da se temu trenutku postavi primeren spominček, sklenila je občina napraviti nov most, ki naj bo imel ime presvitile nadvojvodinje. Delo je sedaj dovršeno in bo mestu na kras, prometu pa na korist. Cesarska Visokost izvoli naj si most ogledati in se po njem peljati, s čemur se bo izročil javnemu prometu. Kakor smo gojili v tistem trenutku, kedar ste podali svojemu presvitlemu soprogu roko za večno zvezo, in se potem prvič po Dunaji peljali, najsrčneje čutila za Vas, tako Vam kličemo še danes iz dna srca: „Bog ohrani, Bog obvaruj Nj. Veličanstvo cesarja, Vaši cesarski Visokosti in vsjo cesarsko hišo!“ Po trikratnem gromovitem „Hoch“ poprijel je cesarjevič Rudolf za besedo, rekoč: „Gospod župan, prav lepa Vam hvala za srčni sprejem in prijazne besede, s kterimi ste nas pozdravili. Od kar je prišla moja žena na Dunaj, postala je dobra Dunajčanka, ter jo je veselilo mesto spoznati, ki je domačija njenega moža. Na čast si šteje in veseli jo, da se lepi most, ki ga je Dunaj zgradil, po njej imenuje. Vse slavnosti, kolikor jih je Dunaj napravil, bili so vedno ob enem družbinske slavnosti cesarske hiše, kajti združeni smo z Dunajem v eno veliko družino. Zato pa tudi to priliko vselega srca porabimo, da Vam izrazimo Svoja najsrčneja čutila in želje po blagoslovu božjem. O naj bo nova stavba mejnik in začetek nove dobe, lepe in slavne za mesto Dunaj, v kateri naj bi se dalje in dalje razvijal, da postane svetovno mesto v polnem pomenu besede, kakor to zasluži, kar nam pomagaj Bog!“

— Zdravnik nadvojvoda Karol Teodor Bavorski. „Hodil je po svetu dobrote skazovaje ljudem.“ Usmiljenje je tako prirojeno človeškemu srcu, da ga še celó tisti čislajo, ki za druge kreposti nimajo dobre besede. — V sedanjem času pa posebno sloví dobrotnik človeštva, potomec slavne vladarske rodovine nadvojvoda Karol Teodor Bavorski. Na stotine ljudi na očeh bolnih je že ozdravil. Pred kratkem je njegov tajnik vprašal v Parizu pri Pasteur-ji, kedaj da bi vojvoda in njegov asistent mogel pri njegovih poskušnjah navzoč biti. Odgovor poln vljudnosti je vojvodu pripustil čas določiti, a vprašalo se je vendar nekako prikrito, kdo da je asistent. Na to je odgovoril nadvojvoda: „Pojdem takoj, ko zadostim dolžnostim do bolnikov, ktere sem prevzel. Asistent mi je soproga, ki se z največjo požrtovalnostjo podvrže vsemu kar zahtevam in mi je pri vsakem zdravljenji pomožni prisednik (asistent).“ Visoka gospóda ne živi zastoj na svetu.

Telegrami.

Dunaj, 20. maja. Carinski odsek odbil je vse predloge, ki so se glasili proti trgovini z lesom, in je sklenil sklicati zvedence zarad carine na petrolej.

Rim, 20. maja. Na banketu govoril je Depretis in rekel, da v zunanji politiki kabineta v popolnem sporazumljenji s trocarskimi velesilami postopa. Angleži so pri skrbi za mir skrbeli ob enem za koristi balkanskih narodov in reči se mora, da so se taiste s takim postopanjem mnogo bolje čuvale, kakor pa po goljufivih nadah in če bi bile velesile vsaka svojo pot hodile. Vlada se je obnašala povsod lojalno, kar se dá pravilno in dostojno.

Umrli so:

17. maja. Amalija Borgi, zasebnica, 70 let, Gledališke ulice št. 1, otrpnjenje črevesa.

18. maja. Karolina Rademacher, zasebnica, 76 let, Stari trg št. 3, Marasmus. — Franca Novak, ribčeva hči, 5 let, Gradaške ulice št. 4, davica. — Janez Vaheka, delavčev sin, 2 leti, Poljanska cesta št. 18, skrofuloze. — Reza Vidmar, delavka, 42 let, Črna vas št. 42, jetika. — Andrej Maček, delavčev sin, 6 mes., Karolinska zemlja št. 13, božjast.

V bolnišnici:

15. maja. Reza Kotar, gostija, 61 let, kronična vnetica kolena. — Ludvik Keberle, gostič, 57 let, jetika.

Tuji.

17. in 18. maja.

Pri **Matiču**: A. Friedrich, zasebnik, s soprogo, iz Berolina. — Graf Kittel, trgovec, z Dunaja. — Louiza Baroninja Keith, zasebnica, iz Grada. — Karl Stieglmaier, natakár, iz Grieskirehena. — F. Fackler, trgovec, iz Grada. — Lukež Millicich, zasebnik, s hčerjo, iz Zare. — M. Lenček, uradnik, iz Slavonije. — Julija Mayer, iz Planine. — Braunmüller, Mayer, z Dunaja. — Fillinscher, Engel in Schubert, trgovec, z Dunaja. — C. Anton, nadzornik, iz Grada. — L. Verbič, posestnik, iz Vrhnike.

Pri **Stonu**: Mih. Rosen, s soprogo, z Dunaja. — Friderik Maisel, trgovec, z Dunaja. — Fr. Sidrosy, tovarnar, iz Prage. — Jakob Deutsch, potovalec, iz Grada. — J. Podobnik, potovalec, iz Zagreba. — Anton Vran, zasebnik, iz Veldena. — Janez Huss, o. k. bilježnik, iz Trebiža. — Jožef Pipan, trgovec, iz Tsta. — Edvard Rassmann, uradnik, s soprogo iz Trsta. — Gustav Tauzher, o. k. poročnik, iz Postojne. — Sil Righetti, inženir, iz Verone. — A. Guldenstein, potovalec, iz Monakovega. — A. Lanc, trgovec, iz Mannheim. — Janez Bayer, o. k. ministerjalni svetnik, z Dunaja. — Albert pl. Gregorič, potovalec, z soprogo, z Dunaja. — Georg Philipp, potovalec, z Dunaja. — Sigm. Pollak, trgovec, z Dunaja. — Falkenau, Güssel in Glück, potovalci, iz Prage. — Hermann Schmidt, zasebnik, iz Solnograda. — Oswald Frank, Ig. Lukšnik, potopalec, iz Brna. — Vilh. vitez Luschin, o. k. uradnik, iz Feldkirehena. — Jožef Fischer, o. k. bilježnik, iz Ljutomera. — Dragotin Kump, zasebnik, iz Jajec. — Karol Walzer, zasebnik, iz Celja.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

20. maja

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 20 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 35 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	116 „ 25 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 70 „
Akeije avstr.-ogerske banke	877 „ — „
Kreditne akeije	282 „ 80 „
London	126 „ 85 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 04 „
Ces. cekini	5 „ 96 „
Nemške marke	62 „ 07 1/2 „

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	742.20	+14.4	sl. svzh.	jasno	
19. 2. u. pop.	740.86	+23.8	st. jzp.	jasno	0.00
9. u. zveč.	741.44	+15.2	sl. jzp.	jasno	

Lepo in veter. Srednja temperatura 17.8° C., za 3.0° C. nad normalom.

Zahvala.

Pri smrti prelube soproge oziroma matere in gospé

ANE JURCE

došlo je od vseh strani toliko izrazov tolažilnega sočutja, da nam je nemogoče, vsakemu posebej se zahvaliti. Izrekamo toraj po tem potu srčno zahvalo vsem, ki so se nas pri naši hudi zgubi spominjali in nas tolažili; vsem, ki so v tako mnogobrojem številu prekrasne vence darovali; vsem, ki so se pogreba vdeležili, izrečno velečastiti duhovščini, pevskega zboru Ptujске čitalnice in vsem, ki so prišli od daleč ter naši nepozabljivi, predragi soprogi, oziroma materi zadnjo čast skazali, popolnoma si svesti, da nam nikakor ni mogoče, z besedami izreči dostojno zahvalo.

Žalujoči ostali.

Za Binkošti, za prvo sv. obhajilo in za praznik sv. Rešnjega Telesa priporočamo našo veliko zalogo

molitvenikov

v slovenskem in nemškem jeziku. Vse priljubljene knjige imamo v velikih izbirah in raznovrstnih vezeh v zalogi. Imenike pošiljamo na zahtevanje brezplačno.

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani stolni trg štey. 6.

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotržnicah knjiga:

Kurzgefasste

Geschichte Krains

mit besonderer Rücksicht auf Cultur-Entwicklung.

Von

August Dimitz.

10 pbl v 8°.

Cena mehko vezani knjigi je 80 kr., elegantno v zlatem obrezku vezana stane 1 gld. 50 kr.

Čislani gospod pisatelj podaje nam v omenjeni knjigi pregledno in skupno, nič važnega prezirajočo, objektivno podobo povestnice naše ožje domovine, koja bode vsak domoljub gotovo kot dobro došlo in z veseljem marljivo prebiral.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.